

โครงการแผนที่สื่อเรียนรู้ เส้นทางแหล่งพันธุ์ไม้และภูมิปัญญาชาวบ้านภาคใต้

ประเทศไทย มีความหลากหลายของใผ่อยู่มาก ชุมชนยังคงมีการใช้ประโยชน์ มีการปลูกเป็นแปลงเพื่อนำไปแปรรูปเป็น ผลิตภัณฑ์ต่างๆ และมีการเพาะขยายพันธุ์ใผ่มากขึ้น หากสามารถรวบรวมชนิดพันธุ์ใผ่และอนุรักษ์เพื่อการ นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมจะทำให้ชุมชนหันมาปลูกใผ่เพิ่มขึ้นและจะเป็นพืชทางเลือกหนึ่งที่สร้าง รายได้เป็นอย่างดี และลดการนำเข้าได้ในอนาคต การรวบรวมและการอนุรักษ์พันธุ์ใผ่เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์นี้ เพื่อให้ทราบชนิดพันธุ์ใผ่ที่ เหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์ โดยอาศัยองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนเป็นพื้นฐาน ก่อให้เกิด รายได้แก่ชุมชนในอนาคต เนื่องจากใผ่เป็นพืชที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่ม สามารถพัฒนาต่อยอดให้ เกิดประโยชน์ด้านเศรษฐกิจได้หลากหลาย โดยมีการรวบรวม อนุรักษ์ จัดทำฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์

โครงการมุ่งเน้นการศึกษา สํารวจ เก็บข้อมูลพันธุ์ใผ่ รวมถึงการอนุรักษ์พันธุ์ใผ่ในท้องถิ่นชาวบ้านเพื่อการใช้ประโยชน์ด้านภูมิปัญญาชาวบ้านในพื้นที่ภาคใต้และจังหวัดนครศรีธรรมราช ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับใผ่ของคนในบริบทชุมชนนั้นๆ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ยุคใหม่ ให้ส่งเสริมกระจายความรู้ แก่นักเรียน เยาวชน นักท่องเที่ยวผู้ที่สนใจเรียนรู้พันธุ์ใผ่ท้องถิ่นในภาคใต้ และภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่ดึงดูดและถ่ายทอดความเข้าใจ ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมถึงการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ท้องถิ่นให้อยู่คู่บริบทแวดล้อม และการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะให้กับพื้นที่สืบไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลพันธุ์ใผ่และบันทึกข้อมูลภูมิปัญญาชาวบ้านในพื้นที่ภาคใต้จังหวัด นครศรีธรรมราช ตอบโจทย์SDG ข้อ 11.2.6 และเพื่อสร้างสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบสมัยใหม่ที่เข้าใจง่าย ส่งเสริมให้นักเรียน เยาวชน หรือผู้ที่สนใจเรียนรู้พันธุ์ไม้ท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาวบ้านในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนผ่านสื่อกราฟิกเผยแพร่สู่ทางช่องทางสื่อออนไลน์ และในโครงการศูนย์สวนสะสมพันธุ์ใผ่ โดยการใช้ทฤษฎีการเล่าเรื่อง (Story Telling) เพื่อถ่ายทอดเป็นสื่อ (Media) ในรูปแบบอินโฟกราฟิกเป็นการนำข้อมูลมาสรุปเป็นสารสนเทศในลักษณะของกราฟิก เพื่อสื่อความหมายที่เข้าใจง่ายตรงตามทีผู้สื่อสาร ต้องการทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจข้อมูลต่างๆ ได้ง่ายในระยะเวลาสั้นๆ สามารถสื่อสารข้อมูลไปยังกลุ่มเป้าหมาย (Audience) Generation Y และ Z

รูปแบบของสื่อ

1) Infographic อินโฟกราฟิกเป็นการนำข้อมูลมาสรุปเป็นสารสนเทศในลักษณะของกราฟิก เพื่อสื่อความหมายที่เข้าใจง่ายตรงตามทีผู้สื่อสารต้องการทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจข้อมูลต่างๆ ได้ง่ายในระยะเวลาสั้นๆ

2) Video วิดีโอเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ให้ข้อมูลได้มากกว่าภาพนิ่ง วิดีโอที่ให้ข้อมูลความรู้ได้ดี มักจะถูกสรุปให้เข้าใจข้อมูลจำนวนมากได้ง่าย มีความยาวที่พอเหมาะ

3) Website เว็บไซต์เป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย สามารถเปิดได้กับคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และสมาร์ตโฟน สามารถให้ข้อมูลได้จำนวนมาก สะดวกในการสืบค้นข้อมูล

4) E-Book / Digital Book หนังสืออิเล็กทรอนิกส์หรือหนังสือดิจิทัล เป็นการนำหนังสือที่อยู่ในรูปแบบกระดาษมาเสนอในรูปแบบสื่อดิจิทัลสามารถให้ข้อมูลได้ง่าย

5) Interactive Media สื่อปฏิสัมพันธ์เป็นสื่อที่รวมเอาข้อดีของข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วิดีโอ และเสียง เข้าไว้ด้วยกัน ทำให้ผู้รับชมสื่อได้ข้อมูล ได้มากและน่าสนใจ

New Media สื่อการเรียนรู้สมัยใหม่ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ผู้รับชมสื่อได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ทำให้เกิดการเรียนรู้และการจดจำเนื้อหาได้ดีกว่าสื่อรูปแบบเดิม

แผนที่เส้นทางภูมิปัญญาไฟ

01 อ.ท่าศาลา กลุ่มอนุรักษ์ชาวไทยภาคใต้ ทำวาว 25 ชนิด ด้วยไม้ไฟ มีกิจกรรมระดับชุมชน การแข่งวาวริมเล จัดเป็นประจำทุกปี

02 อ.เข็ญรีใหญ่ จักสานตะกร้า เจริญ

03 อ.เฉลิมพระเกียรติ จักสานแคร์รี่ ไม้กวาด กระดัง

04 อ.พระพรหม จักสาน ไม้กวาด ไม้ไฟ กระดัง เจริญ ตะกร้า เจริญไล้ขนมจีน

05 อ.ทุ่งสง ดินเผาไม้ไฟแบบโบราณ อุปกรณ์ล่าสัตว์ ถาด กระดัง

06 อ.ลานสกา จักสานภาชนะใส่ผลไม้ ชะลอม กวาด

07 อ.พรหมคีรี จักสานตะกร้า

08 อ.ลิซล จักสานเชิงไม้ไฟ สุ่มไก่ ไม้กวาด

กลาย อ.ท่าศาลา เป็นกลุ่มที่มี ประยุกต์ใช้ไฟเยอะที่สุด

ต.โมดลาน อ.ท่าศาลา จักสานกระดัง ตะกร้า ภาชนะ

อ.เข็ญรีใหญ่ หลากหลายรูปแบบ รวมไปถึงงานและงานไม้ไฟ เฟอร์นิเจอร์ทุกชนิดที่เกี่ยวกับไฟ เก้าอี้ ไม้ไฟ เต็ม ตู้ แดร์

ตัดกลีตอร์ กระจงเสี้ยวสีต่างหลายชนิด

สานแผ่นผ้า พับ ผนัง เพลดาน

อ.ท่าศาลา กลุ่มอนุรักษ์ชาวไทยภาคใต้ ทำวาว 25 ชนิด ด้วยไม้ไฟ มีกิจกรรมระดับชุมชน การแข่งวาวริมเล จัดเป็นประจำทุกปี

อ.เข็ญรีใหญ่ จักสานตะกร้า เจริญ

อ.เฉลิมพระเกียรติ จักสานแคร์รี่ ไม้กวาด กระดัง

อ.พระพรหม จักสาน ไม้กวาด ไม้ไฟ กระดัง เจริญ ตะกร้า เจริญไล้ขนมจีน

อ.ทุ่งสง ดินเผาไม้ไฟแบบโบราณ อุปกรณ์ล่าสัตว์ ถาด กระดัง

อ.ลานสกา จักสานภาชนะใส่ผลไม้ ชะลอม กวาด

อ.พรหมคีรี จักสานตะกร้า

อ.ลิซล จักสานเชิงไม้ไฟ สุ่มไก่ ไม้กวาด

01 อำเภอท่าศาลา
02 อำเภอเข็ญรีใหญ่
03 อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
04 อำเภอพระพรหม
05 อำเภอทุ่งสง
06 อำเภอลานสกา
07 อำเภอพรหมคีรี
08 อำเภอลิซล